

Αναρχικός Κομμουνισμός και Εκλογές - Σκέψεις και προτάσεις

Το κείμενο αυτό γράφτηκε το 2003 ως συνεισφορά στην όλη συζήτηση στη Χιλή σχετικά με τις τότε επερχόμενες τοπικές εκλογές και τον τρόπο με τον οποίο πολλοί σύντροφοι θελήσαμε να αφιερώσουμε το κύριο βάρος της δράσης και των μέσων που διαθέταμε (οικονομική κατάσταση και έμπυχο υλικό) στην αντiekλογική προπαγάνδα. Επίσης, την ίδια περίοδο διεξήχθη μια συζήτηση καθώς αρχίζαμε να συμμετέχουμε στις εκλογές σε πανεπιστήμια, σχολεία, συνδικάτα και κοινοτικές οργανώσεις και μερικοί διακήρυξαν ότι οι αναρχικοί τάσσονται ενάντια στην ψηφοφορία οποιασδήποτε μορφής. Μερικά από τα ζητήματα που θίχτηκαν στη συζήτηση αυτή εμφανίζονται επανειλημμένως μπροστά μας και απεικονίζουν βαθύτερα πολιτικά ζητήματα.

Κάθε φορά που διεξάγονται εκλογές, στους τοίχους των δρόμων γράφονται συνθήματα με το όνομα του ενός ή του άλλου υποψηφίου, με το ένα ή το άλλο σύνθημα, με υποσχέσεις ότι, «αυτή τη φορά το εννοούμε, τα πράγματα θα αλλάξουν». Οι άνθρωποι που περνούν από εκεί είναι πολύ καλά εξοικειωμένοι με τη γνωστή αυτή εικόνα, που επαναλαμβάνεται κάθε λίγο και λιγάκι: οι δρόμοι καταλήγουν να βρωμίζουν με όλα αυτά τα σκουπίδια και πλένονται μόνο με τη χειμωνιάτικη βροχή.

Και ανάμεσα σε όλο αυτό το σορό υποψηφίων και συνθημάτων, υπάρχουν, φυσικά, πάντα και συνθήματα που καλούν σε αποχή από τις εκλογές: στο στρατόπεδο αυτό εντάσσεται σχεδόν όλη εκείνη η αριστερά που αυτοχαρακτηρίζεται επαναστατική. Έτσι, αρκετές ομάδες του φάσματος αυτού καλούν τον κόσμο να μην ψηφίσει, κυρίως λόγω της ανικανότητάς τους να κατεβάσουν τους υποψηφίους τους και όχι πραγματικά για οποιαδήποτε άλλα βαθύτερα πολιτικά ζητήματα. Η πρόσφατη εμπειρία του PODEMOS αποτελεί μια καλή απόδειξη γι' αυτό, όταν μερικοί που κάποτε ήσαν πρωτοπόροι της αντiekλογικής τακτικής μετατράπηκαν σε υποψηφίους ενός πολιτικού συνασπισμού που σχηματίστηκε τότε. Μερικοί άλλοι θα έχουν περισσότερους λόγους από τα καθαρώς διαδικαστικά ζητήματα. Και εκεί πάλι μπορούμε να βρούμε ένα ευρύ φάσμα λόγων του να μην ψηφίσουμε: από εκείνους που δεν θέλουν να παράσχουν οποιαδήποτε νομιμοποίηση στο Σύνταγμα που κατασκευάστηκε από το καθεστώς Pinochet μέχρι εκείνους που αντιτάσσονται σε οποιαδήποτε μορφή «εξουσίας».

Και μεταξύ των επιχειρημάτων αυτών συναντάμε συχνά περισσότερο ή λιγότερο γνωστά συνθήματα, χιλιοειπωμένα, που υπογράφονται με ένα Α στον κύκλο. Αυτοί είναι οι αναρχικοί και είμαστε βέβαιοι γι' αυτό. Αλλά κανείς δεν εκπλήσσεται πραγματικά για το ότι οι αναρχικοί υιοθετούν αυτή τη θέση. Έτσι δεν αναρωτιόμαστε ακόμη και για τους λόγους που υπάρχουν πίσω από αυτή τη θέση, γιατί αποτελεί, συνήθως, μόνο μια ενδόμυχη απόρριψη. Όχι, δεν υπάρχει καμία ανάγκη γι' αυτό: το να είναι κάποιος αναρχικός, στην πραγματικότητα, φαινομενικά σημαίνει ότι δεν συμμετέχει στις εκλογές (αν και δεν θα πρέπει να δίνουμε έμφαση σ' αυτό). Στην πραγματικότητα, συχνά ο αναρχισμός θεωρείται, είτε από κακή πίστη είτε από άγνοια, αντικοινοβουλευτισμός. Και πρέπει να ειπωθεί ότι υπάρχουν πάρα πολλοί μεταξύ εκείνων που υποστηρίζουν ότι είναι αναρχικοί που περιορίζουν τη δραστηριότητά τους μόνο σε αυτό.

Όταν έρχονται οι εκλογές, πρέπει να αναγνωρίσουμε, ως αναρχικοί, ότι όλη αυτή η δραστηριότητα παρουσιάζεται συνήθως ως μια αφηρημένη μόδα, χωρίς οποιαδήποτε ανάλυση του πλαισίου στο οποίο κινείται. Αι αυτό είναι αρκετά περίεργο, εάν λάβουμε υπόψη μας το γεγονός ότι οι εκλογές έχουν παραδοσιακά χρησιμοποιηθεί από πολλούς αναρχικούς ως πρόφαση για να διαδηλώσουν στους δρόμους ή να δημιουργήσουν κάποια αναταραχή... ακριβώς για να μην ξεχάσουν την παλαιά καλή τους συνήθεια.

Εντούτοις, η έλλειψη σκέψης είναι συνήθως τρομερή: η πολιτική ανάλυση ξεπουλιέται με αντάλλαγμα μερικές προκατασκευασμένες και/ή αφηρημένες συνταγές, γιατί ο δογματισμός δεν έχει λέξεις (αποτελείται γενικά από προσβολές ενάντια στην αριστερό και τη δεξιά). Σε μια τέτοια κατάσταση, είναι εύκολο η σκέψη να μετατοπιστεί από το σύνθημα παίρνοντας τη θέση της. Και αυτή είναι κάτι το ανησυχητικό, γιατί όταν επικρατεί η έλλειψη επιχειρημάτων και συνεκτικής σκέψης, όταν η θεωρητική μιζέρια γίνεται κανόνας, εκεί συχνά υπάρχει εύφορο έδαφος για καιροσκοπισμό, ανάπτυξη απλοϊκών απόψεων και κάθε είδος απόκλισης που οι απόψεις αυτές δημιουργούν. Κατά συνέπεια, τα θεμέλια μιας αλλοπρόσαλλης πρακτικής έχουν ήδη τοποθετηθεί.

Μεταξύ των επιχειρημάτων που αντιμετωπίζουμε και που «δικαιολογούν» τη θέση των αναρχικών περί απόρριψης των εκλογών, βρίσκουμε, πρώτα απ' όλα, εκείνα τα επιχειρήματα που έχουν μια «ηθικολογική» φύση. Αυτοί είναι οι πιο αδύνατοι... εξετάζοντας τις προσωπικές ιδιότητες των ατόμων που κατεβαίνουν ως υποψήφιοι (είναι κλέφτες, ψεύδονται, κ.λπ.) και έτσι, μπορούν για τους ίδιους λόγους να δημιουργήσουν ένα είδος αντιπαράθεσης αποφεύγοντας να θίξουν τα πραγματικά πολιτικά ζητήματα. Αλλά δεν τίθεται ζήτημα εάν οι πολιτικοί είναι κλέφτες ή όχι (τη στιγμή που η πλειοψηφία τους, στην πραγματικότητα, είναι). Ως επί το πλείστον, το επιχείρημα αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως όπλο μεταξύ των αντίπαλων υποψηφίων, αλλά αποτυγχάνει να φτάσει στη ρίζα του προβλήματος.

Άλλες φορές υπάρχει μια ακαθόριστη άποψη για το πρόβλημα, υιοθετώντας μια αφηρημένη εκτίμηση, στην οποία η «μέθοδος» (η ψήφος) συγχέεται με τα όργανα όπου αυτή ασκείται. Επομένως, όλα τα είδη των εκλογών (είτε σε συνέλευση είτε σε συνδικάτο είτε σε μια αθλητική λέσχη ή φυσικά και στις προεδρικές εκλογές) θεωρείται ότι να είναι κατά βάση τα ίδια και, έτσι, η ίδια την πράξη της ψηφοφορίας εμφανίζεται ως «ανηθικότητα». Εμείς οι αναρχικοί, δεν λερώνουμε τα χέρια μας με οποιοδήποτε είδος ψηφοφορίας και έτσι μπορούμε να διατηρήσουμε την «αγνότητά» μας... Το πώς να ληφθούν αποφάσεις, πώς να εκλέξουμε εκπροσώπους και αντιπροσώπους, κάτι που είναι πάνω απ' όλα τ' άλλα θέμα πρακτικής τάξης, είναι κάτι που δεν διευκρινίζεται ποτέ σε ικανοποιητικό βαθμό από εκείνους που υποστηρίζουν αυτή τη θέση (πάντα συναινετικοί;! Επιλέγοντας αυθαίρετα ανθρώπους;!). Υπάρχει υποτίθεται κάτι «κακό», κάτι σάπιο, μια αίσθηση αλλοίωσης στην ίδια την πράξη της ψηφοφορίας, ανεξάρτητα από το πλαίσιο της. Η ψηφοφορία, ως μηχανισμός, φαίνεται ότι αποκτά μια μαγική και κακή διάσταση στα μυθολογικά μυαλά μερικών αναρχικών που μιλούν για έναν ορισμένο τύπο «εκλογικού φετιχισμού».

Ο αναρχισμός, πρώτα απ' όλα, δεν έχει τίποτα ενάντια στην ψηφοφορία ως μηχανισμό, ως μέθοδο να παρθούν αποφάσεις σε πρακτικά θέματα, δεδομένου ότι οι αποφάσεις αυτές λαμβάνονται μόλις εκτεθούν και συζητηθούν οι διαφορετικές θέσεις ή για την εκλογή κάποιου εκπροσώπου ή αντιπροσώπου. Αυτό που είναι πραγματικά σημαντικό είναι το πλαίσιο στο οποίο λειτουργεί αυτός ο μηχανισμός [1]. Οι αναρχικοί δεν είναι, εξ ορισμού, ενάντια στις «εκλογές» ως μηχανισμού. Εάν στις τοπικές ή εθνικές εκλογές καλούμε σε αποχή από την ψηφοφορία, είναι λόγω του πλαισίου στο οποίο ασκείται αυτή η ψηφοφορία, δηλαδή τα πλαίσια του Κράτους, το οποίο μπορεί με τον τρόπο αυτό να επικυρώσει την κυριαρχία του σε βάρος όλων εμάς που αποκλειόμαστε από τη διαδικασία λήψης αποφάσεων (και που συμπτωματικά συμβαίνει να είμαστε οι ίδιοι άνθρωποι που αποκλειόμαστε από τις γιορτές των επιχειρηματιών). Όταν καλούμε τον κόσμο να μην ψηφίσει σε αυτό το είδος εκλογών, αυτό που πραγματικά απαιτούμε είναι ο αγώνας ενάντια στο Κράτος και τον Καπιταλισμό, όχι ενάντια στις «εκλογές» ως γεγονός. Η αντίθεσή μας, έτσι, δεν διευθύνεται τόσο ενάντια στην ψηφοφορία ως προς το σύνολο των μηχανισμών του Κράτους. Μήπως αυτό που μας οδηγεί στη ρίζα του προβλήματος είναι ότι η διαχείριση του συστήματος ασκείται λανθασμένα; Ή είναι απαραίτητο να ανατρέψουμε με επαναστατικό τρόπο το παρόν σύστημα; Και αυτό είναι, ακριβώς, το κεντρικό ζήτημα από το οποίο μας διαχωρίζουν οι αστικές εκλογές, βοηθώντας με τον τρόπο αυτό στην εξάλειψη του άσχημου προσώπου του καπιταλισμού.

Μια άλλη παράλογη επίδραση των αστικών εκλογών είναι η δημιουργία διαχωρισμού στην ίδια την ύπαρξή μας. Οι εκλογές δημιουργούν ένα τεχνητό, ειδικό, φανταστικό χώρο πολιτικής, για το διαμοιρασμό της εξουσίας. Αυτή είναι ακριβώς η βαθύτερη λογική του Κράτους. Και είναι σε αυτό το σημείο που πρέπει να ασκηθεί μια ριζοσπαστική κριτική από τους αναρχικούς ενάντια σε αυτήν ακριβώς την κατανόηση της πολιτικής: επειδή, σύμφωνα με την αντίληψή μας, η εξουσία πρέπει να ασκηθεί από τους ίδιους τους ανθρώπους, στους δικούς τους χώρους, σε κάθε τομέα της ζωής μας και όχι μόνο σε «προκατασκευασμένους χώρους».

Γιατί η αστική εξουσία, αν και ιδεολογικά το αρνείται αυτό, εκδηλώνεται ιδεολογικά μόνο σε ορισμένους τεχνητά διαμορφωμένους χώρους, παρά σε ιδεολογικές κοινοτοπίες «ελεύθερης θέλησης», διαπερνώντας βαθιά τη ζωή μας, εισχωρώντας σε κάθε ενιαία πτυχή της ύπαρξής μας. Εξαιτίας αυτού, η λαϊκή εξουσία πρέπει να την αντιμετωπίσει με τον ίδιο τρόπο, κυριαρχώντας εντελώς σε όλη μας τη ζωή.

Επομένως, οι εκλογές εκτός του ότι κατακερματίζουν τα συγκεκριμένα προβλήματά μας (με την ψευδαίσθηση της επίλυσής τους), δημιουργούν έναν χώρο γι' αυτό που είναι «πολιτικό» που είναι όμως αποξενωμένο από τις μάζες. Εντούτοις, χωρίς να το καταλαβαίνουν, πολλοί αναρχικοί πέφτουν στην παγίδα που πέφτει και η υπόλοιπη μεταρρυθμιστική αριστερά που συνεχίζει να κινείται σ' αυτό το στενό πλαίσιο του τι είναι «πολιτικό» μέσω του μεγαλύτερου μέρους της δραστηριότητάς της, αφήνοντας στην άκρη διάφορα ζητήματα ή κάνοντας δουλειά σε επίπεδο βάσης για χάρη του εκλογικού τσίρκου. Κατά συνέπεια, επικυρώνεται έτσι η αστική αντίληψη περί πολιτικής. Πολλοί αναρχικοί, για να είναι στην αντιπολίτευση, δρουν με παρόμοιο τρόπο: εμφανίζονται, ακριβώς όπως οι υποψήφιοι, μόνο τον καιρό των εκλογών λέγοντας στον κόσμο να μην ψηφίσει. Και αντί να υπολογίζουν τους ψήφους, μετρούν αυτούς που δεν ψηφίζουν ή τις άκυρες ψήφους, λες και είναι αυτό που μετράει περισσότερο από τον αγώνα και την πραγματική οργάνωση.

Όπως ακριβώς οι υποψήφιοι, έχουν τη δική τους εκλογική επιλογή: μην ψηφίζετε. Αλλά έτσι συμβάλλουν στην υποβάθμιση του πλαισίου του τι είναι πολιτικό για το Κράτος, περισσότερο από μια πραγματική δραστηριότητα σε επίπεδο βάσης, μια καθημερινή δραστηριότητα, μια δραστηριότητα που να ενισχύσει τους ταξικούς και κοινωνικούς παράγοντες με μια επαναστατική προοπτική. Η δράση μας μετατρέπεται έτσι σε ένα μόνιμο θέαμα στους χώρους εκείνους που δημιουργούνται από την αστική τάξη για να εκφράσει την πολιτική της. Αλλά μήπως αυτό σημαίνει ότι πρέπει να είμαστε αδιάφοροι για τις εκλογές; Μήπως σημαίνει να μη παίρνουμε καμία θέση;

Καθόλου. Σίγουρα, χρειαζόμαστε μια ξεκάθαρη στάση ενάντια στην αστικοδημοκρατική μηχανή και, επομένως, ενάντια σε οποιαδήποτε μορφή διαχείρισης της καταπίεσης και της δυστυχίας. αλλά πρέπει να είμαστε όσο το δυνατόν σαφέστεροι.

ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΚΑΛΟ να έχουμε τόσο πολύ κόσμο που δεν ψηφίζει. Η αποτελεσματικότητα της αναρχικής προπαγάνδας πρέπει να μετριέται όχι από τους ανθρώπους που δεν πηγαίνουν να ψηφίσουν, αλλά από την επιρροή μας σε επίπεδο μαχητικότητας και οργάνωσης των λαϊκών μαζών. Το σύστημα έχει ήδη δυσφημισθεί και η πραγματική μας εργασία είναι να δείξουμε, μέσω της προπαγάνδας και των πράξεών μας, ότι αυτό το σύστημα πρέπει και είναι εφικτό να αλλάξει.

Η προπαγάνδα μας πρέπει να στραφεί, πριν από οτιδήποτε άλλο, προς την ενίσχυση των αγώνων και της οργάνωσης των ανθρώπων. Η λαϊκή οργάνωση και ο αγώνας είναι τα καλύτερα όπλα ενάντια στα ίδια τα θεμέλια του Κράτους και του Κεφαλαίου. Αυτό σημαίνει ότι ο αναρχικός πρέπει να περάσει από τον ακτιβισμό στη μαχητικότητα (που υπονοεί, προφανώς, μια πιο συστηματική, σταθερή και συντονισμένη δραστηριότητα, που τείνει να αναπτύξει τους διαφορετικούς παράγοντες του λαϊκού αγώνα, ενώ ο ακτιβισμός στηρίζεται πάντα στο τυχαίο).

Από τα προαναφερθέντα, συνάγεται ότι το ότι «είμαστε αναρχικοί γι' αυτό και δεν συμμετέχουμε στις εκλογές» οδηγεί σε μια επιπόλαιη και εσφαλμένη αντίληψη, δηλαδή μια φτωχή και ακαθόριστη ερμηνεία των βασικών αρχών του αναρχισμού. Η πολιτική μας ΔΕΝ προέρχεται από το γεγονός της μη συμμετοχής στις εκλογές, αλλά είναι η μη συμμετοχή στις εκλογές που προέρχεται από την πολιτική μας. Και το κρίσιμο σημείο του ζητήματος είναι, ακριβώς, πώς να οικοδομήσουμε τη λαϊκή εξουσία.

Η μη συμμετοχή στις αστικές εκλογές δεν μπορεί να θεωρηθεί ως μια από τις πολιτικές αρχές της αναρχικής επαναστατικής μαχητικότητας, αλλά αυτό πρέπει να προέλθει φυσιολογικά από μια στρατηγική δημιουργίας στην καρδιά της εργατικής τάξης.

Σήμερα είναι απαραίτητο από ποτέ άλλοτε να γνωρίζουμε πώς να ανοίγουμε έναν δρόμο για εκείνους τους οποίους καλούμε να συμμετάσχουν στον αγώνα ενάντια στο σύστημα, υπερβαίνοντας έτσι ένα είδος αφελούς αναρχισμού, μερικές φορές λίγο παιδαριώδους, που μολύνεται από δογματισμό και αφηρημένη φρασεολογία.

Πρέπει να θέσουμε το ζήτημα ευθέως: για τους αναρχικούς κομμουνιστές δεν υπάρχει χώρος στις αστικές εκλογές, επειδή ο φυσικός μας χώρος δημιουργεί τη λαϊκή εξουσία, για να

αντισταθεί και να αγωνιστεί κάπου αλλού – στις κοινότητές μας, τα πανεπιστήμια, τα σχολεία και τους εργασιακούς μας χώρους.

Και τι γίνεται με τις άλλες εκλογές;

Ακριβώς λόγω της προαναφερθείσας έλλειψης σοβαρής σκέψης για τα θέματα μεθόδου και πολιτικών θέσεων, υπάρχει συχνά μια αρνητική τοποθέτηση εκ μέρους των αναρχικών σε «οποιοδήποτε είδος εκλογών». Καθώς η παρούσα κριτική μας στόχευσε στην ίδια την πράξη της ψηφοφορίας, ανεξάρτητα από το πλαίσιο και το περιεχόμενό της! Αυτό συγχέει τα πράγματα σχετικά με τη διαφορά μεταξύ της συμμετοχής στο Κράτος και της συμμετοχής στις κοινωνικές και λαϊκές οργανώσεις (συνδικάτα, κοινοτικές και άλλες οργανώσεις). Η αναρχική παρουσία στις τελευταίες είναι όχι μόνο θετική, αλλά και απαραίτητη, εάν πρόκειται να εγγυηθούμε κάποιο επίπεδο επιρροής μέσω της διαδικασίας κοινωνικής δημιουργίας σε μακροπρόθεσμο επίπεδο.

Η απουσία μας από τους χώρους αυτούς, ιστορικά, έχει αφήσει τις πόρτες ορθάνοιχτες στο ρεφορμισμό και κάθε είδος εξουσιαστών. Είναι απαραίτητο για τους αναρχικούς να δημιουργήσουν κάποιο πραγματικό αντίκτυπο των ιδεών τους σε ισχύ εκεί όπου δρούμε. Είναι αλήθεια, η δραστηριότητά μας δεν μπορεί να περιοριστεί στον αγώνα για αντιπροσωπευτικές θέσεις στις κοινωνικές οργανώσεις, όπως κάνουν πολλοί άλλοι πολιτικοί σχηματισμοί. Η δραστηριότητά μας, πάνω απ' όλα, πρέπει να ασκείται σε επίπεδο βάσης. Αλλά πολύ συχνά απομακρύνουμε τις ευκαιρίες του να αποκτήσουμε αντιπροσωπευτικές θέσεις επειδή πιστεύουμε ότι είναι αρκετή η ίδια η παρουσία μας στην κάθε συνέλευση. Πιστεύουμε ότι αυτό είναι το ισχυρό μας σημείο: εντούτοις, η δραστηριότητά μας, για να εκφραστεί σε επίπεδο βάσης πρέπει επίσης να εκφραστεί και σε κάθε ξεχωριστό επίπεδο των οργανώσεων στις οποίες συμμετέχουμε και κάτι τέτοιο δεν αντιπροσωπεύει καν οποιαδήποτε άρνηση των αρχών μας εφ' όσον είμαστε ξεκάθαροι στα εξής:

Ότι για να συμμετέχουμε στον εκλογικό αγώνα για αντιπροσωπευτικές θέσεις πρέπει η έκφραση μιας προηγούμενης εργασίας μας σε επίπεδο βάσης να είναι πραγματική και να δίνει έδαφος και νομιμότητα στη συμμετοχή μας. Χωρίς αυτήν την προηγούμενη εργασία, χωρίς να αρχίσουμε να δημιουργούμε από τα κάτω, η διαμάχη για τις αντιπροσωπευτικές θέσεις αποτελεί την ίδια από τα πάνω προς τα κάτω λογική των άλλων πολιτικών δυνάμεων.

Ότι η συμμετοχή μας δεν πρέπει να είναι, σε κάθε περίπτωση, ίδια με τη συμμετοχή οποιασδήποτε άλλης ομάδας. Πρέπει πάντα να προωθούμε ένα πρόγραμμα εσωτερικού εκδημοκρατισμού που να μην περιορίζεται στους χώρους αντιπροσώπευσης, αλλά και να προωθείται από τη βάση – παρέχοντάς της τον τελευταίο λόγο στα κρίσιμα ζητήματα. Αυτό σημαίνει την εφαρμογή στην πράξη δημοκρατικών αρχών όπως συνελεύσεις, υπευθυνότητα, οργανωτικά κανάλια από κάτω προς τα πάνω, κ.λπ.

Να μη συγχέουμε ποτέ την τακτική με τη στρατηγική: η πολιτική ηγεμονία στις λαϊκές, κοινωνικές ή μαζικές οργανώσεις δεν είναι αυτοσκοπός. Είναι το μόνο σημαντικό εφ' όσον μας βοηθά να προωθήσουμε πραγματικές αλλαγές πέρα από τα όρια της ίδιας της οργάνωσης, στο επίπεδο του λαϊκού παράγοντα, που απειλεί τα θεμέλια της καπιταλιστικής κοινωνίας. Κοντολογίς, δεν ενδιαφερόμαστε για τη νίκη στις εκλογές ενός συνδικάτου για χάρη των εκλογών, αλλά για τον τρόπο με τον οποίο αυτό βοηθά τη συσπείρωση μιας επαναστατικής δύναμης. Ο τελικός στόχος

δεν είναι να καθυστερήσουμε για πάντα στον αγώνα για μεταρρυθμίσεις, έναν αγώνα από τον οποίο δεν απομακρυνόμαστε καθόλου, αλλά να ανοίξουμε δρόμο στις επαναστατικές αλλαγές προς την απελευθέρωση των καταπιεσμένων και εκμεταλλευόμενων.

Και δεν είναι από καμιά άποψη λιγότερο σημαντική μια αυστηρή ελευθεριακή ηθική: δεν μπορούμε να εξουδετερώσουμε τις ιδέες μας, το πρόγραμμά μας. Όχι επειδή γινόμαστε αντιπρόσωποι κάποιας οργάνωσης πρέπει και να κατασιγάσουμε τις ιδέες μας. Ως εκ τούτου, δεν μπορούμε και να τις επιβάλουμε. Ο αγώνας για να καταστούν ηγεμονικές οι ιδέες μας πρέπει να κερδηθεί σε επίπεδο βάσης, στις συνελεύσεις, χωρίς κατάχρηση του ρόλου μας ως αντιπροσώπων.

Πιστεύουμε ότι αυτά τα τέσσερα σημεία είναι υψίστης σημασίας για την ανάπτυξη μιας σωστής γραμμής σε σχέση με τις εκλογές στις κοινωνικές οργανώσεις. Μερικά χρόνια πριν, η εκλογή ενός στενού μας συντρόφου συνδικαλιστή σε μια σημαντική θέση στην Εθνική Συνομοσπονδία Εργασίας (CUT – της Χιλής)) αποτέλεσε ένα άριστο παράδειγμα του πώς χάνεται μια θαυμάσια ευκαιρία μετά από όλη αυτή τη δραστηριότητά μας στο εργατικό κίνημα. Γιατί, ναι, υπήρξε μια προηγούμενη δουλειά, ανεξάρτητα από το πόσο ανεπαρκής ήταν, σε διαφορετικά συνδικάτα και ενώσεις που είχαν αφιερωθεί στη δημιουργία ενός νέου τύπου συνδικαλισμού. Αυτό που απουσίαζε από μας ήταν μια συνεπής τακτική όσον αφορά το κίνημα αυτό και η υποψηφιότητα του συντρόφου, που κατέληξε να απομονωθεί, δεν μπόρεσε να αναδείξει το ζήτημα της νέας μορφής συνδικαλισμού και δεν συνέβαλε, στο τέλος, στη δημιουργία ενός τέτοιου ρεύματος που θα μπορούσε να κερδίσει την καρδιά του κινήματος αυτού, μέσω της διαδικασίας της συσπείρωσης των απαραίτητων δυνάμεων, κάτι που βέβαια που είχε αρχίσει εκ των προτέρων και που μια από τις πιο ενδιαφέρουσες στιγμές της ήταν η γέννηση του δικτύου Multisindical, την Πρωτομαγιά του 1998.

Αντίθετα, η παρούσα συμμετοχή των ελευθεριακών στην ηγεσία των κοινοτικών και φοιτητικών οργανώσεων παρέχει ένα αξιόλογο παράδειγμα του πώς ο αγώνας στους χώρους αυτούς, ενώ συνοδεύεται από μια προηγούμενη δραστηριότητα σε επίπεδο βάσης, με ένα σχέδιο εκδημοκρατισμού, με ένα ειδικό πρόγραμμα αιτημάτων και αγώνα καθώς και με έναν ηθικό και ελευθεριακό τρόπο πολιτικής δουλειάς, μπορεί μόνο να ενισχύσει την ελευθεριακή επιρροή στα λαϊκά κέντρα και να βελτιώσει τα επίπεδα οργάνωσης και αγώνα εκ μέρους των ανθρώπων. Και αυτό μας βοήθησε επίσης στο να δημιουργήσουμε ευρύτερα δίκτυα σύγκλισης εκείνων που, όντας στο εσωτερικό του λαϊκού αυτού αγώνα, συμβάλλουν στη σφυρηλάτηση ενός ελευθεριακού προγράμματος: η ύπαρξη της FeL (Δίκτυο Ελευθεριακών Φοιτητών αποτελεί μέρος αυτής της διαδικασίας.

Δεν μπορούμε να υποθέσουμε ότι ο αγώνας στις συνδικαλιστικές και φοιτητικές εκλογές (νόμιμοι χώροι, δημιουργημένοι από τους ίδιους τους ανθρώπους εν ώρα αγώνα – και μερικές φορές εκφυλισμένοι από τις γραφειοκρατίες – που δεν έχουν τίποτα να κάνουν με τη φύση του αστικού ταξικού μηχανισμού του Κράτους) σημαίνει εγγενώς την πτώση μας στο επίπεδο της «διαφθοράς». Ο φόβος αυτός της «διαφθοράς» από την «εξουσία» (!) δεν δικαιολογείται σ' αυτήν την περίπτωση επακριβώς και είναι αδύνατο να συμβεί εάν μείνουμε πιστοί στις τέσσερις ιδέες-άξονες που παρατέθηκαν πριν. Είναι μόνο η πολιτική συνοχή, ένας ελευθεριακός τρόπος πολιτικής δουλειάς και η ύπαρξη ξεκάθαρων μηχανισμών συμμετοχής που μπορούν να

χρησιμεύσουν ως εγγύηση ενάντια σ' αυτή τη «διαφθορά». Η κληρονομιά της αναρχοσυνδικαλιστικής γενιάς της δεκαετίας του '50, που οδήγησε στη δημιουργία της CUT, έχοντας τον Ernesto Miranda στην εμπροσθοφυλακή του σχηματισμού αυτού, εξακολουθεί να υπάρχει για τον καθένα που θέλει να γνωρίζει, καθώς επίσης και για τη δουλειά της νέας γενεάς των αναρχικών κομμουνιστών που συνεχίζεται στην κοινότητα, στις φοιτητικές και εργατικές οργανώσεις.

[1] Κάτι παρόμοιο θα μπορούσε να ειπωθεί για τη συζήτηση γύρω από τη «δημοκρατία». Έχει χυθεί πολύ μελάνι για την αφηρημένη συζήτηση του θέματος, ανεξάρτητα από την έννοια που κρύβεται πίσω από τον όρο αυτό. Η κατάσταση αυτή μοιάζει κάπως σαν αν γίνεται διάλογος μεταξύ κωφών, μερικοί από τους οποίους λένε «ναι» και μερικοί άλλοι «όχι» στη δημοκρατία, χωρίς να αναρωτηθούν οι ίδιοι πώς πραγματικά καταλαβαίνουν τη λέξη δημοκρατία. Προφανώς, τα λαϊκά αιτήματα για δημοκρατία, σημαίνουν κάτι πολύ παρόμοιο με την αστική δημοκρατία που βασίζεται στις ταξικές αντιθέσεις. Και όταν ο επαναστατικός Τύπος επιτίθεται στη «δημοκρατία», αυτό είναι ένας τρόπος να ξεσκεπαστεί η καταπίεση πίσω από την αντίληψη της πολιτικής συναίνεσης και της δημοκρατίας των πλουσίων.

** Το κείμενο αυτό δημοσιεύτηκε αρχικά στα ισπανικά στο αναρχικό κομμουνιστικό περιοδικό «Hombre y Sociedad» της Χιλής, τεύχος 18-19, δεύτερο τέταρτο του 2004. Αναδημοσιεύτηκε στα ισπανικά, αγγλικά, ιταλικά και άλλες γλώσσες στο www.anarkismo.net τον Απρίλη του 2008. Ελληνική μετάφραση «ούτε θεός-ούτε αφέντης», μέσα Απρίλη 2008.*